

מסכת תענית

פרק א'

משנה א' ב' ג'

- "מזכירין גבורות גשמים", מה נוסח התפילה ?

 מה משמעות התפילה ?

 באיזה ברכה מזכירין ?

 "שואלין את הגשמים", מה נוסח התפילה ?

 מה משמעות התפילה ?

 באיזה ברכה מזכירין ?

"שואלין את הגשמים" שבמשנה ב', האם הכוונה להזכרה או לבקשה ?

- פירוש א':

 פירוש ב':

מאימתי מזכירין גבורות גשמים ?

- לרבי אביי - _____ פתח, מאי טעמא ?

 לרבי יהושע - _____ מאי טעמא ?

 לרבי יהודה - _____ מאי טעמא ?

עד אימתי מזכירין גבורות גשמים ?

- לרבי יהודה (קמא) - _____ מאי טעמא ?

 לרבי נאיר - _____ מאי טעמא ?

 לרבי יהודה (בתרא) - _____ מאי טעמא ?

מאימתי שואלין את הגשמים ?

- לרבי קמא - _____ מאי טעמא ?

 לרבי נאיר - _____ מאי טעמא ?

הסבר: מורה - _____ מלקוש - _____ בראשון - _____

משנה ד' ה' ו' ז'

בני חביבי! לפניך חמשת סדרי התעניות באם לא ירדו גשמים ח"ו, כתוב על כל א' מהם את פרטי הדינים.

התאריך	מי מתענה ?	כמה תעניות ?	זמן התחלת התענית	במה אסורים ?
(1)				(1)
(2)				(1)
(3)				(1) (2) (3)
(4)				(1) (2) (3) (4) (5) (6)
(5)				(1) (2) (3) (4) (5) (6)

מסכת תענית

בס"ד

הסבר:

היחידים - _____, ולא נענו - _____, מתריעין - _____,
מטין - _____, משא ומתן - _____, הנזופין - _____,
למקום - _____.

"ממעטין במשא ומתן", על איזה אופן מדובר ? _____
"בבנין ובנטיעה", על איזה אופן מדובר ? _____
"באירוסין ובנישואין", על איזה אופן מדובר ? _____
"ובשאיילת שלום בין אדם לחבירו", על איזה אופן מדובר ? _____

מתי הגשמים הם סימן קללה ? (א) _____, (ב) _____.

מה הפירוש "עד שיצא ניסן", במשנה ב' ? _____
במשנה ז' ? _____

פרק ב'

משנה א'

"סדר תעניות כיצד", על איזה תעניות מדובר ? _____
"מוציאין את התבה לרחובה של עיר", למה ? _____
"ונותנין אפר מקלה", למה ? _____
"הזקן שבהם אומר לפניהם דברי כיבושין", למה ? _____

היכן נותנים את האפר ? (א) _____, (ב) _____
מי הם אלו שאחרים נותנים עליהם ? (א) _____, (ב) _____
למה אינם נותנים לעצמם ? _____

הסבר: תבה - _____, אפר מקלה - _____,
דברי כיבושין - _____, בקבלה - _____.

מסכת תענית

בס"ד

משנה ב'

- מה הם ארבעת התנאים הנצרכים בשליח ציבור ? (א) _____
 (ב) _____
 (ג) _____
 (ד) _____

- כמה ברכות אומר בתפילה כמו בכל יום ? _____
 כמה ברכות מוסיף בשביל התענית ? _____
 כמה ברכות אומר בסך הכל ? _____
 היכן מוסיף את הברכות הנוספות ? _____

משנה ג' ד'

כתוב נא את פרטי הברכות הנוספות (כולל "גואל ישראל", שמוסיף בה תוספת יותר מכל יום), הברכה, הזכרת זכות אבות, והחתימה:

החתימה	הזכרת זכות אבות	הברכה	
			ברכת גואל ישראל
		לתנא קמא - לר' יהודה -	הברכה הראשונה
		לתנא קמא - לר' יהודה -	הברכה השנייה
			הברכה השלישית
			הברכה הרביעית
			הברכה החמישית
			הברכה השישית

משנה ה'

- כיצד היה סדר התקיעה והתרועה ? מרכה ראשונה - _____
 מרכה שנייה - _____

וכן בכולם, פעם כך ופעם

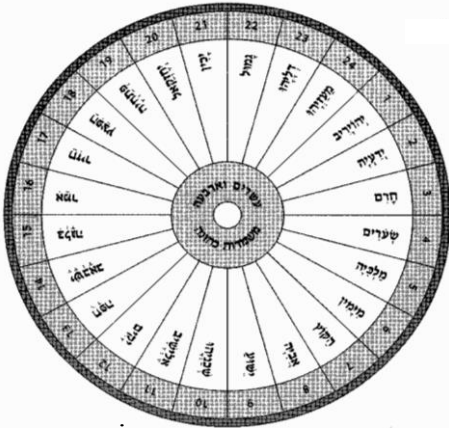
- מי תוקע ? _____
 מי קורא להם לתקוע ? _____

מסכת תענית

בס"ד

במעשה שהיה בימי ר' חלפתא ור"ח בן תרדיון, איזה דבר עשו כמו במקדש ?

מה עונים אחרי ברכה ? באקדש -

באבאין -

בת צנ'ות -

משנה ר' ז'

מה זה "אנשי משמר" ?

מה זה "אנשי בית אב" ?

מה זה "אנשי מעמד" ?

כמה משמרות יש ?

כמה בתי אב יש (בכל משמר) ?

מי יותר חמור (לענין תענית), אנשי משמר או אנשי בית אב ?

מי יותר מחמיר, רבי יהושע או חכמים ?

כתוב נא מה דין אנשי משמר ואנשי בית אב לענין תענית הגשמים:

חכמים		ר' יהושע		
אנשי בית אב	אנשי משמר	אנשי בית אב	אנשי משמר	
				שלוש ראשונות
				שלוש שניות
				שבע אחרונות

מה הדין לגבי שתיית יין ?

אנשי אבא -

אנשי בית אב -

אנשי אבא -

מה הדין לגבי תספורת וכיבוס ?

באיזה אופן מותר ?

מסכת תענית

בס"ד

- לגבי מה דין אנשי מעמד חמור מאנשי משמר ובית אב ? _____
- דין אנשי מעמד קל מאנשי משמר ובית אב ? _____
- דין אנשי מעמד שווה כמו אנשי משמר ובית אב ? _____

משנה ח'

- מה זה מגילת תענית ? _____
- מה יותר "יום טוב", "דלא למיספד" או "דלא להתענאה" ? _____
- על מה יותר החמירו, על "לפניו" או על "לאחריו" ? _____

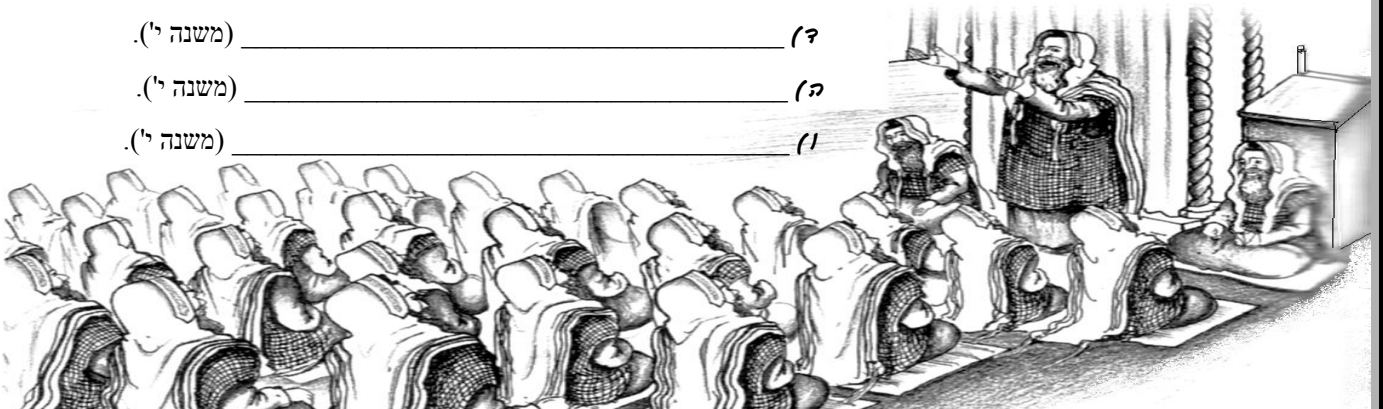
דלא להתענאה בהון		דלא למספד		
אחריו	לפניו	אחריו	לפניו	
				ת"ק
				ר' יוסי

משנה ט' י'

- מתי אין גוזרין בתחילה לכו"ע ? (א) _____
- (ב) _____
- (ג) _____
- (ד) _____
- מתי נחלקו אם גוזרים בתחילה או לא ? _____
- הסבר: להפקיע השערים - _____

שאלה כללית

- באיזה אופנים מתענים ולא משלימין ? (א) _____ (משנה ו')
- (ב) _____ (משנה ו')
- (ג) _____ (משנה י')
- (ד) _____ (משנה י')
- (ה) _____ (משנה י')
- (ו) _____ (משנה י')

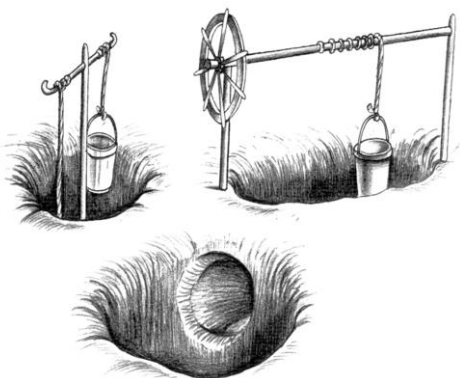
פרק ג'

משניות א' – ח'

מה עושים ?	על איזה סוג צרה מדובר ?	
		משניות א' ב'
אותה העיר – וכל סביבותיה – לתנא קמא: לרבי עקיבא:		משניות ג' ד'
		משניות ה' ו'
לתנא קמא – לרבי יוסי –		משנה ז'
		משנה ח'

סוג הצרה
* צרה בשבת * מכת מדינה * מכה מהלכת * רוב גשמים * מכת עיר אחת

"סדר תעניות אלו האמור", על איזה תעניות מדובר ?

איזה גשם טוב לצמחים ?

איזה גשם טוב לאילן ?

איזה גשם טוב לבורות שיחין ומערות ?

מה זה "בור" ?

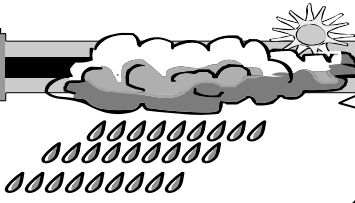
"שיח" ?

"מערה" ?

הסבר: המטרפת – ימוקו – עג עוגה –

בזעף – נמחית – אבן הטועים –

אלמלא – נדוי – מתחטא –

כשחוני המעגל התפלל, מה ארע בתחילה ?

ומה אחר כך ?

ומה אחר כך ?

ומה אחר כך ?

האם באמת אבן הטועים נמחית ?

האם באמת חוני התפלל שיפסיק הגשם ?

משנה ט'

היו מתענין וירדו להם גשמים, מה יעשו ? קודם הנץ החמה –

לאחר הנץ החמה – לתנא קמא –

לרבי אליעזר –

לאחר חצות –

"מעשה שגזרו תענית בלוד..." כמו מי סובר רבי טרפון ?

למה לא אמרו הלל מיד ?

שאלות כלליות

היכן מצינו מעשה שגזרו תענית ? (פרק ב' מ"ה).

(שם).

(פרק ג' מ"ו).

(פרק ג' משנה ט').

היכן מצינו שלא ירדו גשמים, ואעפ"כ לא גזרו תענית

(אלא עשו דבר אחר) ? (פרק ג' משנה ח').

מסכת תענית

פרק ד'

משנה א'

- "בשלושה פרקים בשנה", מה הם ג' הפרקים ? _____
 מה היה מיוחד בג' פרקים הללו _____

- כמה פעמים היו הכהנים נושאים כפיהם : בתעניות ? _____
 במעמדות ? _____
 ביום הכיפורים ? _____

- באיזה זמנים בשנה מתפללים נעילה ? _____
 למה התפילה האחרונה נקראת "נעילה" ? פי' א' _____
 פי' ב' _____

משנה ב'

- מי התקין את כ"ד המשמרות ? _____
 מה היו אנשי המשמר עושים ? הכהנים – _____
 הלויים – _____
 הישראלים שבירושלים – _____
 הישראלים הרחוקים מירושלים – _____

- במה קוראים בתורה ? _____
 למה קוראים ? _____

משנה ג'

- באיזה ימים אנשי מעמד מתענים ? _____
 באיזה ימים אינם מתענים ? (1) _____ למה ? _____
 (2) _____ למה ? _____
 (3) _____ למה ? _____
 א"כ, כמה ימים היו מתענים ? _____ וכמה ימים לא היו מתענים ? _____

- כמה אנשים עולים לתורה ? _____
 כמה פסוקים לכל אחד מהם ? (הכי פחות) _____
 מה היו קוראים בכל יום ? _____

- מה זו "פרשה גדולה" ? _____
 מה זו "פרשה קטנה" ? _____

משנה ג'

הישראלים שבעריהם

- כמה פעמים קוראים בתורה (הכי הרבה שיתכן) ?
- באיזה תפילות ?
- באיזה תפילות היו קוראים מתוך ספר תורה ?
- באיזה תפילה היו קוראים בעל פה ?

- חידה: באיזה מקרה היו קוראים ג' פעמים ?
- ב' פעמים ?
- פעם אחת ?
- בכלל לא ?

משנה ד'

הישראלים שבירושלים

- כמה פעמים קוראים בתורה (הכי הרבה שיתכן) ?
- באיזה תפילות ?

באיזה תפילה לא היו קוראים בתורה:

ביום שיש בו הלל ?

ביום שיש בו מוסף ? *לרבי עקיבא (שהוא אמ'א)* -

לפ' עזאי -

ביום שיש בו קרבן עצים ? *לרבי עקיבא (שהוא אמ'א)* -

לפ' עזאי -

איזה יום היה בו גם הלל, גם מוסף, וגם קרבן עצים ?

משנה ה'

כמה פעמים בשנה היו מביאים קרבן עצים ?

באיזה חודש היו מביאים הכי הרבה ? כמה פעמים ?

כמה מתוכם היו זמנים של בני יהודה ?

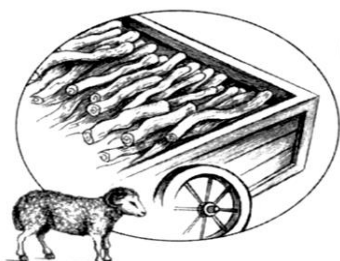
בני בנימין ?

כהנים ולוים ?

בני גרים ?

מי שטעה בשבטו ?

מי מביא פעמיים ?

בני חביבי, כשיבנה בית המקדש במהרה בימינו אמן, מתי זמן עצים *לפ'* ?

הסבר: ע'לי - קציעות -

משנה ו' ז'

כמה דברים ארעו לאבותינו בשבעה עשר בתמוז ? _____

בתשעה באב ? _____

מה הם דיני חודש אב ? משנכנס אב - _____

שבוע שחל תשעה באב להיות בתוכה - אסור ב- _____

ערב תשעה באב - לתנא קמא: _____

לרשב"ג: _____

לר' יהודה: _____

האם יתכן לספר ולכבס בשבוע שחל בו תשעה באב ? _____

האם יתכן אכילת בשר ושתיית יין הערב תשעה באב ? (לרשב"ג) _____

הסבר: הובקעה - _____ . אפוסטמוס - _____ . צלם - _____

משנה ח'

"לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכיום הכיפורים",

מה היה המיוחד בימים אלו ? _____

"בכלי לבן", למה ? _____

"שאוילים", למה ? _____

"כל הכלים טעונים טבילה", למה ? _____

מה היו אומרות ? _____

והפסוק אומר: _____

ועוד פסוק: _____

מי זה בנות ציון ? _____

מי זה המלך שלמה ? _____

מי זה אמו ? _____

מהי העטרה ? _____

מה הוא "יום חתונתו" ? _____ . באיזה תאריך היה ? _____

מה הוא "שמחת לבו" ? _____ . באיזה תאריך היה ? _____

שאלות כלליות במסכת תענית

מצינו ד' סוגי תעניות, משום תשובה, משום תפילה, משום אבלות, ומשום קדושה. כתוב על כל תענית

מה ענינה:

- יום הכפורים – _____
- י"ז בתמוז – _____
- תשעה באב – _____
- עצירת גשמים ושאר צרות – _____
- מעמדות – _____

* - * - * - * - * - *

איזה דברים הקילו מפני כבוד השבת ?

- א) _____ (פרק א' משנה ו').
- ב) _____ (פרק ב' משנה ז').
- ג) _____ (פרק ב' משנה י').
- ד) _____ (פרק ג' משנה ז').
- ה) _____ (פרק ד' משנה ג').
- ו) _____ (פרק ד' משנה ג').
- ז) _____ (פרק ד' משנה ז').

אשר יבא עליהם תלמידי חכמים, שלש פרי תענית ואלה הן עליהם